

Yozgad Mebusu Nazım Tanıl ve İzmir Mebusu Kemal Serdaroğlu'nun, 6834 sayılı Kanununun 7164 sayılı Kanunla tadil edilen muvakkat maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Dahiliye Encümeni mazbatası (2/346)

Yüksek Riyasete

6834 sayılı Kanununun 7164 sayılı Kanunla tadil edilen muvakkat maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifimiz mucip sebepleriyle birlikte ilişik olarak takdim edilmiştir.

Gereğinin yapılmasına müsaadelerinizi saygılarımızla rica ederiz.

Yozgad
Nazım Tanıl

İzmir
Kemal Serdaroğlu

MUCİP SEBEPLER

Şehir ve kasabalarda mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri teşkiline dair olan Kanuna bâzı maddeler eklenmesine ve bu Kanunun bâzı maddelerinin kaldırılmasına dair olan 5671 sayılı Kanunun ek birinci maddesinin değiştirilmesi ve aynı kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkındaki 6010 sayılı Kanunun ek birinci maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna muvakkat bir madde eklenmesi hakkındaki 6834 sayılı Kanunun birinci maddesine göre şehir ve kasabalarda mahalle ihtiyar heyetleri seçimi her dört senede bir Kasım ayının son Pazarına rashyan günde yapılır.

Hükmü halen mer'î olan 7164 sayılı Kanunun birinci maddesine tevfikân da şehir ve kasabalarda halen vazife görmekte bulunan mahalle muhtar ve ihtiyar heyetlerinin kanuni müddetleri 1959 yılı Kasım ayının sonunda nihayet bulmakta ve binnetice Kasım ayının son Pazarına rashyan 29 . XI . 1959 tarihinde mahalle ihtiyar heyetleri seçiminin yenilenmesi icabetmektedir.

Ancak halihazır seçmen kütüklerine karşı vâkı şikâyetlerin bu kütüklerin tanzimindeki esaslarda ve yoklamalara mütaallik hükümlerinde ıslah ve ikmalî icabettiren hususların bulunduğu, seçim emniyetinin temini için müşahede edilen seçim kütüklerindeki aksaklıklar giderilmeden yeni bir seçime gidilmesinin doğru olamayacağı mütalâa edilmektedir.

Bu aksaklıkları bertaraf etmeye, adli teminatı ikmal ve seçim emniyetini tam olarak temine mâ-tuf Adliye Vekâletince hazırlanıp Yüksek Meclise arz edilmiş bulunan ve ezeümle;

Seçim esasını teşkil eden seçmen kütüklerinin her umumi milletvekili seçiminde yenidoğandan tanzimi, kütüklerin daimîliği prensibinden vazgeçilmesi,

Mahallî idare seçimlerinde kütüklerin tanzimi ve kesinleşmesi tarihinden itibaren altı ay geçmiş ise yalnız o seçime ait kütüklerin yoklamaya tâbi tutulması,

Adli teminat prensibinin seçim kütüklerine de teşmîlî esasına uygun olarak kütüklerin tanzimi işinin hâkimin riyasetindeki kütük bürosuna verilmesi,

Kütüklerin askıya çıkarılmadan evvel kontrolü,

Kütüklerin muhafazasının seçim kurullarına bırakılması,

Seçmenlik yaşının seçim gününe göre hesaplanması,

Seçmen kartlarının seçim kurulları başkanları tarafından hazırlanması.

Milletvekilleri, belediye, vilâyet umumi meclis, köy muhtar ve ihtiyar meclisleri ve mahalle ihtiyar heyetleri seçimleri için ayrı ayrı, beş kütük tanzimi mecburiyetinin yarattığı lüzumsuz külfet, maksat ve güçlükleri bertaraf etmek üzere bütün seçimlerin bir tek kütükle idaresi ve bu sebeple her beş seçime ait seçmenlik vasıflarının tevhibi ve sair esas ve prensipleri ihtiva eden (5545 sayılı Milletvekilleri seçimi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu Kanuna bir ek madde ilâvesine dair kanun lâyhası) kanuniyet kesbetmeden yukarıda hulâsaten arz edilen iyi esaslara is-

tinaden seçmen kütükleri yeniden hazırlanmadan mahalle ihtiyar heyetleri seçimine gidilmesi, pek tabii olarak halen yapılmakta olan itirazların tevalisini mucibolacaktır.

Sözü edilen kanun lâyihası kanunlaştıktan sonra yeni kütüklerin selâmetle tanzimi için en az üç aylık bir zamana ihtiyaç olacağı bedihidir.

Bu itibarla seçmen kütüklerinin kabul edilecek ıslah edilmiş yeni esaslara göre selâmetle ve tenni ile tanzimini temin etmek ve yeni kütüklere istinaden seçimi tam bir emniyet içinde yenilemek üzere mahalle ihtiyar heyetleri seçiminin 1960 senesi içinde yapılması gayesiyle mevcut mahalle muhtar ve ihtiyar heyetlerinin kanuni müddetlerinin 1960 senesi Kasım ayının sonuna kadar uzatılması muvafık mütalâa edilmiş ve bu maksatla işbu kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye Encümeni

Esas No. 2/346

Karar No. 40

17 . VII . 1959

Yüksek Reisliğe

Yozgad Mebusu Nazım Tanıl ve İzmir Mebusu Kemal Serdaroğlu'nun, 6834 sayılı Kanununun 7164 sayılı Kanunla tadil edilen muvakkat maddesinin değiştirilmesine dair olup Yüksek Riyasetçe encümenimize havale buyrulan kanun teklifi; teklif sahipleri ve ilgili vekâlet temsilcilerinin de huzurlarıyla encümenimizde tetkik ve müzakere edildi :

Teklif sahiplerinin esbabı mucibe lâyihasında arz ve izah ettikleri hususlar encümenimizce de muvafık mütalâa edildiğinden kanun teklifi aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Dahiliye Encümeni Reisi Reisvekili
Edirne Yozgad
R. Nasuhioğlu Ö. L. Erzurumluoğlu

Bu M. M. ve Kâtip

Samsun

E. Anıt

Aydın

F. Batur

Balıkesir

F. Ocak

Denizli

A. H. Sancar

İzmir

E. D. Başar

Samsun

N. Ulusoy

Amasya

K. Eren

Aydın

H. Coşkun

Bitlis

R. Bingöl

Denizli

T. Bahadır

Kütahya

M. Özkefeli

Çorum

K. Erdem

Kütahya

E. Topaler

YOZGAD MEBUSU NAZİM TANIL VE İZMİR MEBUSU KEMAL SERDAROĞLU'NUN TEKLİFİ

6834 sayılı Kanununun 7164 sayılı Kanunla tadil edilen muvakkat maddesinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 6834 sayılı Kanununun 7164 sayılı Kanunla tadil edilen muvakkat maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Muvakkat madde — Şehir ve kasabalarda halen vazife görmekte bulunan mahalle muhtar ve ihtiyar heyetlerinin kanuni müddetleri 1960

yılı Kasım ayının sonuna kadar devam eder.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.